

GOED NIEUWS

Geef Hem de naam Jezus, want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden Matteüs 1, 18-25 (21) en 28, 18-20.

Gemeente des Heren, broeders en zusters

In een tijd die stijf staat van slecht nieuws is het Evangelie het goede nieuws over Jezus. Is dat zo? Ooit zei een student in een mentorgesprek me: als ik aan Jezus denk, dan kijk ik achterom, want voor vandaag en morgen zegt het me niks. Wat is het Evangelie méér dan oud nieuws voor mensen van ooit? Wil jij dat weten? Denk dan aan twee dingen en houdt het deze preek vol: denk aan God en denk aan jezelf.

Leven met God

Wie is God? Daar zijn veel ideeën over. Leg ze naast elkaar en je ziet een cryptogram of een labyrint. De Bijbel zegt dat je God pas leert kennen door met Jezus te leven. Je leert iemand kennen door het leven te delen. God ook. Doe je dat niet? Dan blijft God een soort hersenschim op afstand.

God kennen

God leer je kennen door zijn Zoon Jezus als Heer te aanvaarden en lief te hebben. *God-met-ons* is een levende relatie met Jezus door het geloof. Dat gelooft de Kerk ¹.

¹ Met voorbeelden uit preken van *Chrysostomus* (344/354-407), *Augustinus* (354-386), *Luther* (1483-1546) en *Calvijn* (1509-1564). De geboorte van Jezus kreeg de naam 'Immanuël' om op die manier God te zien, schreef Chrysostomus Homily V. 3 in: Schaff, P. (ed.) (1886) *St. Chrysostom Homilies on the Gospel of Matthew* Nicene and Post-Nicene Church Fathers I.X T&T Clark / Eerdmans: Edinburgh / Grand Rapids. De manier waarop Christus geboren is, toont ons Gods genade schreef Augustinus *Enchiridion* XII.40 in: Sizoo, A. Berkouwer, G.C. (vert.) (z.j.) *Augustinus over het Credo* 89 Kok: Kampen. Het Woord kwam in

Niet voor niets, want het Matteüsevangelie doet hetzelfde. Jezus als *God-met-ons* is geen oubollig woordspelletje, maar beschrijving van de werkelijkheid van God tot redding².

het vlees. Zo kwam God bij ons in de vergeving van zonden Sermo 213 Over het symbolum 3-4 in: Wijdeveld, G. (ed.) (1986) *Twintig preken van Augustinus* 23-25 Ambo: Baarn. God heeft aangenomen wat Hij niet was en is gebleven wat Hij was. Augustinus Sermo 184.1 Kerstpreek (Wijdeveld 70). Hij kwam in ons vlees als Immanuël: niet wij met God, maar God met ons als losprijs voor de zonden (Matteüs 20, 28), volgens Luther bij Matteüs 1, 23, in: Mülhaupt, E. (1964) D. Martin Luthers Evangelien-Auslegung 18-19 Vandenhoeck & Ruprecht: Göttingen. En Calvijn: weten dat Jezus God en mens tegelijk is, betekent nog niet Hem te kennen en lief te hebben als Redder die onze zonden op zich nam. Calvijn, J. (1956 4^e dr.) *Institutie* II.XVI.1 Meinema. Zolang wij in onze zonden blijven, zijn wij van God vervreemd leest Calvijn in Matteüs 1, 22-25 in: Douma, J. en Vegt, W.H. v.d. (vert.) (1978³) *Het gepredikte Woord. Preeken van Johannes Calvijn* 125 Wever: Franeker.

² Doel van dit evangelie is om Jezus van Nazareth als de beloofde Messias te beschrijven en aan het woord te laten. De apostelen krijgen in Galilea de opdracht tot redding van Israël met universele strekking voor alle volken. France, R.T. (2007) *The Gospel of Matthew* 5 en 18 Eerdmans: Grand Rapids/Cambridge. Zo bedoelt Matteüs ontmoeting met Jezus te bewerken. In Hem is het Koninkrijk aangebroken. Zijn kruisdood en opstanding zijn het hoogtepunt dat zijn wederkomst garandeert. Nolland, J. (2005) *The Gospel of Matthew* 38-39 en 41 Eerdmans/Paternoster: GrandRapids/Cambridge/Bletchley. Nolland wijst erop dat de naam 'Immanuël' heel dit evangelie door wordt geïllustreerd. Nolland, 102 n. 84. Het is Koninkrijksevangelie in de vervulling van Messiaanse profetieën, terwijl het nog niet volkomen is vervuld. Brown, J.K. (2013) *The Gospel of Matthew* in: J.B. Green, J.K. Brown & N. Perrin *Dictionary of Jesus and the Gospels* 578-579 IVP Academic / Inter-Varsity Press: Downers Grove/Nottingham. Jezus' naam als *God-met-ons* vervult een nieuw verbond in vergeving van zonden (Jesaja 53, 4-12, Jeremia 31, 31-34 en Ezechiël 36, 25-31) met de Kerk als nieuwe levensgemeenschap (France, 53-54). Brown wijst op de stijlfiguur van *inclusio* bij Matteüs – waarbij een thema als leeswijzer functioneert bij de interpretatie van daartussen liggende tekst. Jezus' naam *God-met-ons* in 1, 23 houdt de gedachte vast aan Jezus die zegt dat Hij bij hen is tot aan de voleinding der wereld volgens 28, 20. (Brown, 573 en France 53).

Dit evangelie helpt ook moderne lezers om het geloof te gaan leven ³. Jezus is de bron van redding. Het Evangelie gaat over de heilige God en over ons die redding nodig hebben. Niet als warme deken. Het is alarmerend nieuws.

Alarm

Het Matteüevangelie wil overtuigen om Jezus als Redder te aanvaarden en te volgen. Zonder Hem sta je met God op voet van oorlog. Je hebt redding nodig door God zelf. Daarom gaat het over Jezus, van het begin tot het eind. Op de eerste bladzijde lees je dat Jezus *God-met-ons* is en de allerlaatste zin van Matteüs is een woord van Jezus tot zijn leerlingen die Hij uitzendt met de belofte dat Hij zelf tot aan de voleinding der wereld bij hen zal zijn ⁴. Tussen die twee woorden – aan het begin en het eind – volg je Jezus' leven tot in zijn dood en opstanding. Zijn onderwijs in de Bergrede, in gelijkenissen en over de wederkomst. Je leest er zijn wonderen die duidelijk maken wie de Messias van

³ Augustinus zegt bij Matteüs 1 dat hij als jongere spitse redeneertrucjes op de Bijbel toepaste, zonder toegewijd onderzoek te doen: “Door mijn totaal verkeerde houding deed ik de deur van mijn Heer dicht, tot mijn eigen nadeel. Ik had moeten kloppen zodat mij werd opengedaan, maar nu viel de deur door mijn eigen schuld voor mijn neus in het slot”. Augustinus (2004) Sermo 51.6 in *Van aangezicht tot aangezicht. Preken over teksten uit het evangelie volgens Matteüs* Vert. J. van Neer, M. Schrama en A. Tigchelaar 50. Ambo: Amsterdam. Een toegankelijke inleiding bij Matteüs is Green, M. (2000 ²) *The Message of Matthew* 19-53. Inter-Varsity Press: Nottingham. Zie ook Nielsen, J.T. (1993 5^e dr.) *Het Evangelie naar Mattheüs* Callenbach: Nijkerk. Baarlink, H. (1997) *Matteüs. Een praktische bijbelverklaring* Kok: Kampen. Allison Jr., D.C. Matthew in: J. Barton & J. Muddiman *The Oxford Bible Commentary* 844-886 Oxford University Press: Oxford/New York. Saldarini, A.J. (2003) Matthew in: J.D.G. Dunn (Gen. Ed.) *Eerdmans Commentary on the Bible* 1000-1063 Eerdmans: Grand Rapids/Cambridge.

⁴ Matteüs 28, 20 in het zendingsbevel, waarmee dit evangelie als een levend woord van God door de opgestane Jezus de wereld is ingegaan.

Israël en de Redder der wereld is ⁵. Oog in oog met Jezus de Zoon van God ⁶. Met de vraag: Wat doe jij met Hem? Want er is óók verzet tegen Jezus. Ergernis en onbegrip. Een kruisiging. In de geboorte van Jezus is God met ons. Maar niet als knuffelbeer. Het is alarmerend goed nieuws. Iemand die zijn gezin verwaarloosde met veel statusstress kwam door een burn-out tot het besef dat God zelf hem tegenhield. Leef niet langer los van God met een spoor van ellende achter je aan. Zo begon zijn genezing door de liefde van God te aanvaarden en de genade van Jezus Christus. Voor God ons inschakelt, word je eerst uitgeschakeld om van genade alleen te leven. Nieuw leven in het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid. Begrijp je dat? Het komt niet goed als wij de woorden van Jezus wel horen maar niet doen ⁷. Dan ben je op reis met als eindbestemming eeuwige bestraffing ⁸. Het Evangelie gaat over de heilige God en over de redding die wij nodig hebben. Door Jezus te aanvaarden als Redder en Hem te gehoorzamen als Heer mag je zijn intieme leerling zijn, al gaat het nog zo slecht met je en wie je ook bent en hoe je ook heet. God is liefde.

Naamgeving

Jezus' naamgeving ging zorgvuldig. Jozef moet het Kind Jezus noemen. Had ook Maria al gehoord ⁹. God wil geen misverstand over de naam van zijn Zoon. Het gaat ook over Hem zelf. Zo Vader zo Zoon en daarom staat zijn

⁵ Het onderwijs van Jezus is in vijf verzamelingen gegroepeerd: Matteüs 5-7, Matteüs 10, Matteüs 13, Matteüs 18 en Matteüs 24-25.

⁶ Matteüs 16, 13-20.

⁷ Matteüs 6, 19-34 en Matteüs 7, 24-28.

⁸ Matteüs 25, 31-46 (41-46).

⁹ Lukas 1, 30-31.

Heilige Geest zelf garant voor de geboorte van Jezus.

Jezus

De naam Jezus betekent *God redt*. Net als de namen *Jozua* en *Jesaja*. Jesaja kondigde Jezus aan. Zijn geboorte als Kind¹⁰. Zijn koninklijke heerschappij¹¹. Als de lijdende Knecht des Heren die de glorie van de God van Israël bevestigt¹². Hij ruimde de schuld en zonde op door zelf het oordeel te dragen. Door Hem zou God zijn Geest uitgieten als water op uitgedroogd land¹³. In de naamgeving van Jezus nam God zelf het woord. Zijn heilige Naam zo vol mysterie dat Joden die niet uitspreken. De wetgeleerde Paulus schreef dat Jezus uitgerekend deze naam kreeg¹⁴. Jezus' naam is zijn diepste identiteit van God die van zonden redt.

Identiteit

Namen raken onze identiteit. In Israël was een naam soms een geloofsbelijdenis. Dat kennen wij niet zo. Maar namen zijn wel belangrijk. Geen grapjes daarover. Dat raakt je. Wij zijn persoonlijk aanspreekbaar in onze namen. Treffend is dat onder woorden gebracht in het gedicht *Voor wie ik liefheb wil ik beten* – van een vrouw in verwachting terwijl haar moeder niet meer leeft. Wie ben ik dan eigenlijk zelf?

Mijn moeder is mijn naam vergeten.

Mijn kind weet nog niet hoe ik heet.

Hoe moet ik mij geborgen weten?

Noem mij, bevestig mijn bestaan,

¹⁰ Jesaja 9, 5-6.

¹¹ Jesaja 11, 1-10.

¹² Jesaja 42, 1-9; Jesaja 49, 1-6, Jesaja 50, 4-9 en Jesaja 52, 13 – 53, 12.

¹³ Jesaja 44, 1-5.

¹⁴ God gaf Hem de naam die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen Filippenzen 2, 5-11 (9 en 10).

Laat mijn naam zijn als een keten.
Noem mij, noem mij, spreek mij aan,
o, noem mij bij mijn diepste naam.

Voor wie ik liefheb wil ik heten ¹⁵

Zo klinken vandaag veel stemmen. Wie ben ik? Wie kent mij? Bij wie ben ik geborgen? Leegte die we proberen te vullen of te vergeten door werk of door bevestiging in status. Telkens een mooier huis. Geldverslindende vakanties. Zonder God en zijn heilige liefde gaan wij voor onszelf. De wereld zit vol snoeihard egoïsme. Dat zit er achter als iemand zichzelf verliest in zijn status of zijn werk. Waarom zou je eigenlijk? Waarom je leven vullen met wat je gaat verliezen? Je houdt er alleen ellende aan over.

Leven zonder God

Want leven zonder God is eenzaam. Hoeveel eenzame mensen ken jij? Gestrand langs de snelweg van het leven? Nooit gezien? Wij hebben verbondenheid nodig die geborgenheid garandeert. Eenzaamheid is een woordeloze schreeuw naar geborgenheid. Een snik naar zekerheid als je leven wankelt in een wereld die omver kantelt. Je hebt verzoening en vergeving nodig. Zonder Gods liefde en zonder de genade van Christus redden wij het niet. Herken je dat? Als je zelf alleen gelaten bent? Als je je schuldig voelt om wat er fout is gegaan? Als de nepgoden het laten afweten en jij voelt je altijd maar weer dat onbetekenende stipje in een leeg heelal? Daar gaat het Evangelie over. God wil leren dat alleen vergeving van zonden de gemeenschap met God herstelt. Dat de heilige God vlakbij is. En Hij heeft lief. Waarom ga je zelf niet liefhebben? Alleen de

¹⁵ Neeltje Maria Min *Voor wie ik liefheb wil ik heten* (1966) Bert Bakker: Amsterdam

zachte stem van zijn liefde breekt ons verzet tegen God en zijn woord. Wie Jezus aanvaardt, krijgt God boven alles lief. Jezus is *God-met-ons*. In alle woorden die Hij sprak. In de wonderen die Hij deed en doet. Tot Hij zijn gehoorzaam leven aan het kruis aan God heeft teruggegeven – dat wij Hem hadden afgepakt. Hij gaf zichzelf. Zoek daarom jouw identiteit in Hem die om ons te redden de hemel verliet en terugkeerde bij de Vader om Redder en Koning te zijn.

God-met-ons

Niet alleen de naam Jezus komt bij God vandaan. Ook de naam Immanuel. Die profetie was een Godswoord van Jesaja voor een ongelovige koning ¹⁶. In zijn paleis zou een prinsje geboren worden. Bewijsteken dat God redt. God is er bij. Ook in de puinhoop van een oorlog die toen aan de gang was. Dat prinsje was ook belofte van de Messias. Jezus is Immanuel. Wie Hem liefheeft en volgt ontvangt twee dingen. Redding en een gered leven om anderen te redden.

Redding (1)

Redding is bevrijding uit banden waardoor wij nepgoden vasthouden en er zoveel mislukt. Hij moest Jezus heten om te bevrijden van zonden die ons zullen veroordelen als wij die vasthouden. Zonden zijn onze vijanden. Ze zitten ons achterna. Zoals de Egyptenaren achter de Israëlieten aan gingen. Tot aan de Rode Zee waarin zij verdronken. Zo mag je uit je doop leven en jouw vijanden achter je laten ¹⁷. Als wij zonden vasthouden, leven wij ver bij God vandaan. Jezus is Immanuel om ongerechtigheden uit ons leven weg te halen en ons zó te reinigen dat wij zijn liefde en

¹⁶ Jesaja 7, 1-17 (vers 14).

¹⁷ Exodus 14-15. Augustinus (1986) 29 Sermo 213.9 over het Symbolum.

gerechtigheid ontvangen ¹⁸. God geeft ons nieuwe identiteit. Hij woonde in Jezus en Hij heeft vrede gemaakt door het bloed van zijn kruis ¹⁹. Eens ver bij God vandaan, maar in Christus Jezus dichtbij gekomen door zijn bloed ²⁰. Zeg ja tegen God. Erken zijn Zoon door te doen wat Jezus zegt. Dan is er redding, telkens opnieuw. In je doop en als Jezus je nodigt om samen met Hem en zijn Kerk avondmaal te vieren. Niet gedachteloos maar elke dag Hem toegewijd ²¹.
Gered leven

Met God verbonden ga je met Jezus leven. Gered om te redden. Jezus is de bron van verzoening en vergeving. Kom maar als je dorst hebt ²². Heb je iets goed te maken? Wil jij om Jezus' wil iemand vergeven die jou pijn deed? Misschien kijk je teveel naar jezelf? Wie ben ik als alles zo waardeloos gaat? Kijk daar Jezus op aan. Altijd doen. Kijk omhoog. God zelf kwam ons weerbarstig leven binnen. Zijn Geest leert je het geheim om anderen de woorden van Jezus voor te doen en voor te leven. Hij is zoals Hij heet. En Hij is erbij als je Hem volgt. Tot aan de voltooiing der wereld.

Amen

Nieuwegein
Preeksamenvatting – voor vragen en reacties:

14 januari 2018

ds. Cor van Dis
Lierseschans 8 3432 ET Nieuwegein
06-36271048
cnvd@solcon.nl

¹⁸ Calvijn (1978) 125.

¹⁹ Kolossenzen 1, 19.

²⁰ Efeze 2, 13

²¹ Chrysostomus (1886) Homily V.1 preek bij Matteüs 1.

²² Johannes 7, 37-39.